
Nepřiměřenost a demagogie

Nepřiměřenost a demagogie

Zapsáno 24.01.2012

Za posledních týden se odehrálo mnoho událostí kolem připravované reformy vysokých škol. Na samotné události pak navazoval jejich mediální obraz, reakce stíhala reakci a krom samotného ministra školství se do diskuse rozhodl zapojit 23. 1. 2012 i sám premiér Petr Nečas. Jeho teze o tom, že protesty vysokých škol jsou v aktuální situaci nepřiměřené, má přinejmenším dvě slabiny. Jednak mám za to, že doposud jsme žádných „ohňostroju protestů“ svědky nebyli. Pokud má premiér této země potřebu komentovat jedno informační setkání Univerzity Karlovy v Praze s několika drobnými happeningy, jaká by byla asi reakce na skutečně masivní protesty? A nesvědčí tento výrok spíše o obavě, aby tyto protesty nenastaly? Oproti těmto silným výrokům stojí uměřený a odborný postoj vedení Univerzity Karlovy v Praze, které je na jedné straně považováno médii za strůjce posledních událostí, na straně druhé velmi pečlivě váží slova a vyzývá k diskusi s relevantními argumenty. Bohužel, na věcnost ministerstvo již nějaký ten měsíc příliš neslyší.

Druhou slabinou premiérova výroku je mnohem závažnější skutečnost. Petr Nečas vychází z premisy, že protesty jsou přinejmenším předčasné, neboť zákon ještě není ani v paragrafovaném znění. „Pouhé“ věcné záměry nemohou být dle jeho názoru důvodem pro odpor a protesty. Měl jsem vždy za to, že akademická půda má vychovávat ke kritickému myšlení, schopnosti pojmenovávat problémy a vidět důsledky jednotlivých kroků. Není proto premiérovi divné, že stovky, resp. tisíce akademických pracovníků a studentů začínají kriticky a nahlas upozorňovat na problémy předložených záměrů? Nebo snad zůstává u náhledu, že jde o úpornou snahu zakonzervovat stávající systém v kombinaci se studentským odporem ke školnému? Takováto trivializace by svědčila spíše o neschopnosti vidět realitu, a to navíc bez sebereflexe, že jedním z hlavních problémů je chování politiků vůči svobodné akademické půdě. Jsem přesvědčen o tom, že aktuálně spíše osvědčujeme na akademické půdě schopnost vidět problém dříve, než nastane, což se nedá říci o aktuální exekutivě.

Krom premiérových tezí o nepřiměřenosti mě zaujala ještě část zprávy ministra školství po jednání s akademickými senáty. Na argument – obavu – že politici obsadí klíčové role v rozhodování o osudech vysokých škol, odpověděl ministr Dobeš sdělením, že přece již nyní sedí politici ve správních radách vysokých škol – a zcela náhodou vyjmenoval ty v radě Univerzity Karlovy v Praze. V rámci demagogie ovšem zapomněl dodat, že role stávající správní rady je výrazně jiná, nežli má být role budoucí Rady vysoké školy dle navrhovaného věcného záměru. Takto pokroucený argument je jen dalším dokladem o neschopnosti relevantní diskuse.

Věcné záměry zákonů jsou pro nás nepřijatelné, přičemž místy se velmi složitě vysvětluje, v čem spočívají naše obavy a nedůvěra. Reakce ministra školství i premiéra v posledních dnech je ovšem v této argumentaci vítanou pomocí, neboť poměrně dobře odhalují, co se skrývá za úpornou snahou „obsadit“ prostor svobodných vysokých škol.

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., děkan Filozofické fakulty
(se svolením převzato z www.michalstehlik.cz/)